

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 17. marts 2021
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Simon Bundegaard Erik-
sen
Sagsnr.: 2021-0030-5636
Dok.: 1853171

Besvarelse af spørgsmål nr. 677 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 677 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. februar 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Jesper Hagen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 677 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 11. februar 2021 om terrorfinansiering og svindel med NemID kommentere henvendelsen af 9/2-21 fra Finans & Leasing om svindel med NemID, jf. REU alm. del – Besvarelse bilag 190?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten kan overordnet bemærke, at straffesager typisk indledes ved anmeldelse til politiet, jf. retsplejelovens § 742, stk. 1. Efter politiet har modtaget en anmeldelse, vil politiet iværksætte efterforskning, hvis der er rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået, jf. retsplejelovens § 742, stk. 2. Er der ingen spor eller andre oplysninger, der giver anledning til at iværksætte en efterforskning, vil politiet normalt afvise anmeldelsen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1. Det skal bemærkes, at forurettede, eller hvis forurettede er afgået ved døden, dennes nære pårørende, underrettes om afvisning af anmeldelse og indstilling af efterforskning. Det samme gælder andre, der må antages at have en rimelig interesse i at blive underrettet, jf. retsplejelovens § 749, stk. 3.

Hvis det derimod vurderes, at der er rimelig grund til at mistænke en eller flere bestemte personer for et strafbart forhold, vil politiet rejse sigtelse for lovovertrædelsen. Når efterforskningen er slut, vurderer anklagemyndigheden tiltalespørgsmålet.

Rigsadvokaten skal i den forbindelse bemærke, at det følger af retsplejelovens § 741 e, stk. 1, at politiet og anklagemyndigheden i fornødent omfang vejleder den forurettede eller, hvis den forurettede er afgået ved døden, den forurettedes nære pårørende om vedkommendes retsstilling og om sagens forventede forløb. Politiet og anklagemyndigheden informerer endvidere vedkommende om sagens gang.

I Rigsadvokatens bekendtgørelse nr. 1108 af 21. september 2007 er der fastsat en række nærmere regler om politiets og anklagemyndighedens vejlednings- og informationspligter.

Det følger bl.a. af bekendtgørelsens § 1, nr. 2, at politiet eller anklagemyndigheden i tilknytning til en anmeldelse af en lovovertrædelse eller umiddelbart herefter skal vejlede forurettede

om adgangen til at få påkendt borgerlige krav under straffesagen, jf. retsplejelovens kapitel 89.

Anklagemyndighedens vejledning om muligheden for at få behandlet et eventuelt borgerligt krav vil som udgangspunkt ske i forbindelse med anklagemyndighedens skriftlige underretning til forurettede om, at der er rejst tiltale eller indleveret en retsmødebegæring til retten med henblik på behandling af sagen som en tilståelsessag, jf. retsplejelovens § 741 f, stk. 1. Det skal bemærkes, at såfremt forurettede er afgået ved døden, underrettes den forurettedes nære pårørende.

Anklagemyndigheden vil således som udgangspunkt nedlægge påstand om eventuelle borgerlige krav i forbindelse med straffesagens behandling i retten, såfremt det kan ske uden væsentlig ulempe, jf. retsplejelovens § 991, stk. 2.

For så vidt angår sager, som behandles efter kapitel 80 uden medvirken af domsmænd, kan der tilkendes den forurettede erstatning hos tiltalte for den ved forbrydelsen forvoldte skade, når den pågældende har fremsat begæring herom for retten. Der skal gives den forurettede lejlighed til at fremsætte erstatningskrav, for så vidt sagen efter sin beskaffenhed giver anledning hertil, jf. retsplejelovens § 991, stk. 1.”

2. Justitsministeriet har desuden til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at politiet i december 2018 oprettede Landsdækkende Center for IT-relateret økonomisk kriminalitet (LCIK), der er forankret i Københavns Politi.

Rigspolitiet har derfor til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Københavns Politi.

Københavns Politi har oplyst, at LCIK har formandsskabet for Forum mod IT-relateret økonomisk kriminalitet (FIT), som består af private og offentlige aktører, der blandt andet gennem vidensdeling og konkrete initiativer samarbejder om at forebygge og mindske it-relateret økonomisk kriminalitet.

Der er i regi af FIT etableret en række interessegrupper vedrørende forskellige emner inden for FIT's område. Digitaliseringsstyrelsen og Finans og Leasing, der er medlemmer af FIT, er repræsenteret i interessegruppen ”NemID og NemKonto”.

I februar 2020 blev der afholdt et møde om Digitaliseringsstyrelsens arbejde i forhold til svindel med NemID og øget sikring af identitetsbeviser. Der var tale om et dialogmøde, hvor alle

FIT medlemmer kunne deltage og stille spørgsmål. Der blev ikke iværksat et konkret initiativ i forbindelse med drøftelserne på mødet.

I efteråret 2020 blev det besluttet af styregruppen for FIT, at der i regi af FIT skulle afholdes en temadag om personlig sikkerhed, herunder NemID. Temadagen blev imidlertid aflyst grundet covid-19.

Københavns Politi har endvidere oplyst, at Forbrugermagasinet TÆNK har lanceret appen ”Mit Digitale Selvforsvar”, hvor blandt andet LCIK uploader advarsler til borgerne om aktuelle sikkerhedstrusler, herunder eksempelvis falske e-mails, sms’er og lignende.

LCIK benytter løbende appen til at udsende advarsler til borgerne om den specifikke fremgangsmåde, hvor gerningspersoner forsøger at franarre borgerne deres NemID-oplysninger. LCIK har ikke i den forbindelse advaret borgerne om selve usikkerhederne og problematikken ved brug af NemID, men LCIK har i forbindelse med advarslerne opfordret til, at borgerne ikke deler deres personlige oplysninger, herunder NemID-oplysninger.

I 2019 udsendte LCIK fem advarsler relateret til svindel med NemID, mens der i 2020 blev udsendt otte advarsler. LCIK har endnu ikke i 2021 udsendt advarsler relateret til NemID. For så vidt angår NemKonto har LCIK udsendt én advarsel i 2020 samt én advarsel i løbet af de første to måneder af 2021.”

3. Jeg er tilfreds med, at myndighederne har et fokus på at forebygge og mindske it-relateret økonomisk kriminalitet. I relation til den konkrete sag om svindel med NemID ses dette bl.a. ved, at Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3) har indgået et samarbejde med Kommunernes Landsforening (KL) med henblik på nedbringelse af risikoen for, at borgere udsættes for it-kriminalitet på landets biblioteker.

Justitsministeriet kan afslutningsvist oplyse, at Justitsministeriet ikke er ressortansvarlig for NemID.

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 675 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.